

«los nostres soldats *se desfilar a poc a poc; ell alsà lo camp y féu desfilar les sues tropes sense soroll; obra de marxar un exercit desfilar*». D'ací, doncs, l'acc. moderna de *desfilar les tropes, una processó, etc.*, 'marxar després de fer ---'; «en una mata d'estepa se m'em-
 5 bulla el pensament, / teranyina primfilada / que en la fulla envellutada / es *desfila* lentament», Coromines (*La nit de St. Ponç, Silèn*); *desfilat* «camí estret», Lacav. és calc del fr. *défilé* per 'congost' (cast. *desfiladero*); *desfiles* «fils de tela usada; tomentum», mot que resta avui usual per a les gasses usades amb les ferides, etc. (d'on també cast. *las bilas < las esbilas*); *desfilada de tropes*.

Enfilar [1575]: «CUCS DE SEDA: *enfilar* lo capell per lo cap més prim: connectere folliculos, filo ducto per
 15 cuspidem, per umbilicum», OPou (*TbPu*, 324). En el sentit del fr. *grimper*, 'escalar', cast. *trepas*, es partí de les plantes com l'heura (i allora dels cucs de seda) que puguen tronc amunt fent-hi brotar filaments vegetals; observem que en lloc d'*enfilar-se grimper*' en tot el Penedès (St. Martí Sarroca, les Cabanyes, La Bisbal, etc., 1955) diuen *amporás-s*, derivat de *parra* la planta enfiladissa per excel·lència, i a les Garrigues diuen *amporísá-s* (Els Torms, 1936, mentre que aquí *amfilá-s* vol dir «arrencar a córrer en una direcció de-
 25 terminada, p. ex. gossos i caçadors darrere la caça, encara que sigui per un paratge pla»); quant a les plantes, en lloc d'*enfilar-se* alguns deuen dir simplement *filas*; car entre les varietats de mongeteres, a part dels «fasols, fasolas y fasolets o mongetas» hi ha els <fe-
 30 sols> «*filadors*: que *se enfilan*, propis de regadiu», segons les *Mem. Agríc. de la Ju. de Comerç* (v, 1817, p. 11), traduït al cast. per «que se enraman». L'acc. «*anfilar la agulla*: filum per foramen acus inducere» i «*enfilar rosaris*: calculos precatorios --- inserere»,
 35 DTo. 1647.

Molt freqüent en els escr. Renaix. 'enramar-se una planta': «destacant entre l'enquadrament poètic que feyan al balcó les *enfilades* balsamilles y corretjoles que creixian en dos caixonets», Noller (*Pap.*, 31);
 40 'trepas': «Al veure'ls *enfilar-se*, rabents, de roca en roca, / recorda Hesperis l'hora qu'hermosos los parí: / alça y retorç enlayre los braços, y la boca / mig-obre, per cridar-los: —Tornau, que us enganyís», *Atl.* (150); «los cirerers s'hi gronxen, de flors viventes toyes /
 45 ahont vessaren tota sa flayra maig y abril, / y'l fruyt ja vermelleja fent goig entre les joyes / que s'*enfila* a penjar-hi d'un cep tòria gentil»; «Sirena que d'entre ones exint engallardida, / s'*enfila* a un promontori, d'amor a *refilar*, / y per son cant, que'ls ayres emmela, ve amansida / la mar, ab salats llavis, dos peus a ape-
 50 tonar», «mitj per la maror, los Atlants s'*enfilan* a una serra, no somoguda encara per les ones», *Atl.* (150.84, 252, 230); «al raig primer de l'alba matinera, / del Bisbe en seguiment, per la dressera, / lo poble 's va *enfilar* montanya amunt: / quatre homes ab destrals obren la via, / y, com l'hisop, l'alzina s'humilia / per-
 55 què 'ls romeus li passen per damunt», Verd. (*Lleg. de Montserrat*, 66); «vagi-se-n'hi vostè, y perdi cuydado pels nens: la dida y jo'ls vigilarem. —Noys, que féu

bondat, eh!. Cuidado ab *enfilar-se*, que podriau caure», Noller (*Croquis al N.*, 87); «s'havia *enfilat* al cim del faig», Bosch de la Tri. (*Recorts d'un exc.*, 172); «ho volia tot... *Enfilar-se* al sostre y haver una llangonixa», Pons Mass. (*Trescant p. l. S.*, 39). D'on, *enfilat*: «Les noyes de la masia, *enfilades* sobre'ls pomers, omplen sos davantals de pomes, en mitg de cansons y rialles». Bosch de la Tri. (*Records*, 118).

Molt antic és en l'acc. 'inserir': «al bon matí féu
 10 pendre aquells trecents hòmens nafrats que havia presos en les galeres, e tragué-ls en terra e féu-los *infilar* en una corda, e puix ligà-ls a una popa de una galera e féu-los rastrar dins», Desclot (ms. P 328, f° 158v); una de les serventes, adavantant-se a grans passes, aga-
 15 fà 'l cistell, abraçant-lo com si *enfilés* una agulla», Pons Mass. (*Trescant p. l. S.*, 28); 'entrar per, embo- car': «benvinguts sian! Mirau-los, pare, ja *enfilan* lo carrer Major», del Bosch (*Lo Segador*, 20); *enfilar-la* o *-les*: «l'un *les enfilava* en lo posat de mosca morta,
 20 l'altre en son parlar nyau-nyau, lo de més enllà perquè no podia contemplar sens frisança lo sistema de vida raquític y puntual d'aquell home», Noller (*L'Escanyapobres*, 1884, 143); «aquí casa tothom ha tingut una cabòria o altra: ma germana, per exemple, aquella
 25 l'havia *enfilada* per la pintura», P. Briz (*Coronel d'Anjou*, 43).

Enfila f. 'mena de xarxa per pescar a la Muga' emp. (Boadella, 1939): «paràvem *enfilas* y singlons per a la nit: a les tres del matí llevarem los plats y prengü-
 30 rem un quintà de truytes», Bosch de la Tri. (*Recorts*, 146). En lloc de *enfila* i de *filat*, també tinc nota d'*enfilat*, mena de xarxa de pescar (o de bertrol?), a la Vall Ferrera (Tor, Farrera, 1932-3). *Enfilall* 'enfilada', cast. *sarta*: «obrint lo llibre immens de sa memòria, / des-
 35 capdella 'l fil d'or d'aquesta història, / de perles d'occident pur *enfilay*; / y'l jove, per qui Europa era poc ampla, / de l'ànima les ales més axampla, / com l'àliga marina al pendre espay», *Atl.*, *introd.* (36). «La llinya és un cordillet lligat ab una canya curta; per
 40 esquer, una bala de plom foradada, abrigada d'un *erfilall* de cucs terrers que's tiren a fons d'aygua sobre 'l fanc; les anguiles, al sentir la farum, surten del llot y pegan mossegada als rosaris de cucs, trobant-se momentàniament enclavades ab llurs punxagues incisi-
 45 ves», Bosch de la Tri. (*L'Hereu Noradell*, 103).

A la costa valenciana els *enfilalls* són les senyes dels pescador, la qual cosa deriva del verb *enfilar* en el sentit de pendre la visual de tots dos llocs posats en
 50 fila l'un amb l'altre; a la costa de l'Albufera, «en *benvista*» = «en *enfilada*»: «en *benvista* a la calà de l'oliveró», «la paradera és una línia d'estaques en línia recta des de terra a la *benvista* de l'*enfilall* de Madrona», Palmar de l'Alb. (1962); al Perelló, allí prop, vaig pendre nota de tots els *enfilalls*, que un dia es pot publicar (1962).

Enfilació. Enfiladis [DFa.] bona creació de Fabra per aconseguir un equivalent del fr. *plantes grimpan-
 55 tes*, cast. *trepadoras*; *enfiladissa*; *enfilador*; *enfiladura*; *enfiloi*; *desenfilada*; *desenfilas*. *Entrejilet*.

Malfilanda; *malfilat*.